

ції, емітовані підприємствами, банками та страховими компаніями. Найбільше емісією облігацій користуються підприємства, страхові компанії. На відміну від фінансових установ (банків та страхових компаній), підприємства реального сектору економіки використовують емісію облігацій як альтернативне джерело банківському кредитуванню, особливо в умовах обмеженого обсягу довгострокових ресурсів та кризи в банківському секторі.

Таким чином, якщо раніше ціллю фінансового сектору було відкриття можливості здійснення виробничих інвестицій та покращення економічної ефективності, то з початком його перетворення на самостійну сферу відтворення, стартував зворотний процес переливу інвестиційного капіталу з виробничої у спекулятивну та віртуальну сферу. Для вирішення даних проблем необхідно створювати сприятливу арену для функціонування реальної економіки шляхом розвитку фінансового сектору. Необхідно запроваджувати заходи щодо стимулювання діяльності банків і регулювання операцій на фондовому ринку в напрямку забезпечення фінансування діяльності підприємств реального сектору економіки, що сприятиме економічному зростанню в країні.

### Список використаних джерел

1. Гудзь Т. Причини та фактори сучасного етапу інфляції в Україні. *Економіка*. 2019. №8. С. 69–81.
2. Савченко Т. Структура механізму впливу банківської системи на рівноважні стани в економіці. *Економіка та регіон*. 2017. № 4. С. 83–93.
3. Шкільник І. Взаємодія інститутів фінансового посередництва з реальним сектором економіки. *Фінанси України*. 2019. № 1. С. 72–84.
4. Коваленко Ю. Фінансовий сектор у реальній економіці. *Економіка України*. 2015. № 6. С. 35–42.

**В. М. Білявський**, к. е. н., доцент,  
**А. С. Донець**, студент  
Національний авіаційний університет  
м. Київ, Україна

### НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Завданням сучасного підприємства є створення конкурентоспроможного виробництва, що забезпечує успішну реалізацію

продукції на внутрішніх і зовнішніх ринках збуту. Рішення такого складного завдання дозволить оптимізувати роботу підприємства.

Як відомо, основним показником конкурентоспроможності продукції для підприємства може служити його експортна складова, а саме кількість продукції, що реалізується на зовнішніх ринках, оскільки на сьогоднішній день вимоги на цих ринках залишаються вищі, аніж вимоги, які висуваються споживачами на внутрішніх ринках. У зв'язку з цим особливу увагу на підприємстві слід приділити створенню експортного потенціалу, під яким можна розуміти «...аналіз чинників, що визначають можливості розширення і підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності» [1, с. 91].

Як наслідок, економічна оцінка діяльності підприємств зазвичай обмежується лише аналізом фінансового становища підприємства, який передбачає оцінку його рентабельності і платоспроможності.

Дослідженню можуть підлягати аналітичні дані, такі як: економічний ефект, величина і характер зміни виробничих витрат й багато інших показників.

Економічний ефект може бути отриманий за рахунок [2, с. 25]:

- підвищення виходу продукції;
- поліпшення якості продукції і на цій основі збільшення ціни реалізації;
- зниження собівартості продукції.

Слід зазначити, що при оцінці ефективності роботи підприємства слід враховувати його особливості, які впливають на кінцеві результати діяльності суб'єкта господарювання.

Особливості оцінки ефективності операцій підприємства на зовнішніх ринках визначаються з урахуванням ряду факторів у тому числі [3, с. 34]: можливості конвертації гривні в умовах формування валютних курсів; побудови показників ефекту і ефективності; умов розподілу валютної виручки підприємств; варіантності експортних і імпорتنих програм. Виходячи з наведеного переліку, до такого роду проєктів слід віднести: створення експортних виробництв, реконструкцію виробництва на базі сучасного імпортного устаткування та інноваційних технологій, міжнародну спеціалізацію і кооперацію виробництва, діяльність спільних підприємств тощо.

По відношенню ж до імпортера має місце: зниження курсу національної валюти, яке призводить до збитків імпортера; підвищення курсу національної валюти, яке забезпечує імпортеру додаткову частку прибутку.

Як відомо, для запобігання валютних ризиків і підтримки ефективності зовнішньоекономічних операцій світова практика виробила різні способи страхування від курсових втрат шляхом включення до контрактів спеціальних умов (захисних або валютних застережень).

Страхування від інфляційних ризиків, а саме від знецінення валюти у результаті падіння її купівельної спроможності по відношенню до товарів, забезпечується додатковими умовами та фіксуються у контракті.

Таким чином, для підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства необхідне визначення економічно доцільних видів і обсягів експорту продукції підприємства. Також, необхідно сформувані на державному та регіональному рівнях ефективну маркетинго-інформаційну систему, що забезпечує просування всезростаючих обсягів продукції на зовнішньому ринку.

### Список використаних джерел

1. Зовнішньоекономічна діяльність: підприємство-регіон : монографія / Ю. Г. Козак та ін. ; Центр учбової літератури. Київ : [б. в.], 2016. 240 с.
2. Черчик Л. М. Основні проблеми зовнішньоекономічної діяльності підприємств України. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету ім. Л. Українки*. 2015. № 2. С. 21–26.
3. Білявський В. М., Білявська Ю. В. Вплив пандемії COVID-19 на розвиток вендингового бізнесу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2021. № 20 (48). С. 31–37.

**А. О. Бойко**, студентка

Науковий керівник: **С. М. Іорга**, ст. викладач  
Одеський національний економічний університет  
м. Одеса, Україна

## ЕФЕКТИВНІСТЬ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МІКРОПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Пандемія поставила виклик розвитку економіки та спричинила ряд змін у господарській діяльності людей. Наростаюча не-